

NR. 7.

22. APRILL 1936. A. VIII AASTAK.

Kooli elu.

Kevadised eksamid.

30. III peetud õppenõukogu koosolekul määrati kindlaks kevadised eksamid iga klassi kohta. Õpilastele tehti teatavaks eksamid 2. IV. Eksamite tähtpäevad on seni määramata.

I ja II kk. klassis üldse eksameid ei ole.

III kk. kl. on eksam eesti keeles kirjalikult.

IV kk. kl. on eksam inglise keeles kirjalikult ja suuliselt ja eksam maateaduses suuliselt.

III g. kl. on eksam I võõrkeeles (s. o. saksa keeles) kirjalikult ja eksam loodusteaduses suuliselt; peale selle on veel mitteametlik eksam eesti keeles kirjalikult.

IV g. kl. on eksam II võõrkeeles (s. o. ingl. k.) kirjalikult, ajaloo suuliselt ja füüsikas suuliselt.

V kl. on eksam matemaatikas kirjalikult, eksam ladina keeles või majapidamises ja muusikas suuliselt, eksam I võõrkeeles (V-a kl. ingl. k., V-b ja V-c saksa k.) kirjalikult, eksam kodanikuteaduses suuliselt; peale selle on mitteametlik eksam eesti keeles kirjalikult.

Eksamid algavad 13. mail.

Vastuvõtmise-eksamid on 8., 9. ja 10. juunil.

T. T. G. ja T. T. K. ühine matk kevadloodusesse.

3. märtsil pärast kolmandat tundi unustas T. T. G. ja T. T. K. koos õpetajaskonnaga mõneks tunniks kõik mured ja võttis ette matka linnast välja kevadloodusesse. Teekond läks Tähtvere ja Põltsamaa teed linnast välja kuni raudteeni, kust pöörduti raudtee äärt mööda ja üle Tähtvere põldude aeglaselt ja vahepeal puhates linna tagasi. Ilm oli imesoe, nii et soovida ei jäänud midagi. Pealegi õpiti tundma sellel matkal Tartu ümbruse „kuivemaid“ kohti, millel ei puudu ka oma tähtsus. Kogutud teadmisi võib kasutada edukalt maateaduse tunnis. Matkalt jõuti tagasi kella kahe ajal kõige paremas tujus.

Muusikaringi ettekannete-õhtu 3. IV. 36 kell 19.

Muusikaring korraldas koolide-vahealise ettekannete-õhtu, mille kava sisustasid eranditult T. T. G. ja T. T. K. õpilased nii muusikaliste ettekannetega kui ka tantsudega. Kavas olid: 1) laulud T. T. G. koorilt õpet. P. Konsap'i juhatusel: „Kevadelaul“, oop. „Lembitu tütar“ — A. Lemba; „Mu süda“ — A. Kapp; „Haljendava ruudi külvab“ — J. Neimontas. 2) M. Reeben'ilt (III-a g.) klaveril „Sonaat nr. 10, III osa“ — Mozart. 3) Tantsud H. Ploom'ilt (IV-a kk.) ja T. Karu'lt (II kk.) „Maks ja Moorits“. 4) Soololaul H. Kullam'ilt (IV-b g.) „Lapsepõlves“ — eesti rahvaviis ja „Neiu laul“ — Meyer-Hel-mund. 5) Tants E. Sumberg'ilt (III-b g.) „Hispaania laul“. 6) Muusikaringi koorilt H. Kullam'i juhatusel: „Läksin metsa marjule“ — A. Läte ja „Väike postimees“. 7) M. Mikult (IV-a g.) klaveril „Maiöö“ — S. Palmgren. 8) Soololaul L. Sütilt (IV-a g.) „Kui sa tuled, too mul lilli“ — M. Härma ja „Torna a Surriento“ — Curtis. 9) Tants A. Oru'lt (III-b g.) „Hüpinkukk“. 10) Soololaul — K. Tammemäelt (V-a) „Hällilaul“ — Godard ja „Kiigelaul“ — A. Läte. 11) T. T. G. ja T. T. K. mandoliinide orkestrilt õpet. P. Konsap'i juhatusel: „Kevade ärkamine“ — E. Bach, „Õhtueha“ — A. Archangelski ja „Eesti valss“ — eesti rahvaviis.

Ettekanded õnnestusid hästi ja osutusid küllaltki vahelduvaiks. Sellel ettekannete-õhtul lükati ümber see väide, nagu ei võiks ükski koosviibimine olla huvitav ja paljupakkuv ilma seltskondliku osata, s. t. tantsuta. Osavõtjaid sellest Muusikaringi üritusest oli võrdlemisi rohkesti, enamuses olid aga oma kooli õpilased.

Kaanel: meie koolimaja XIX sajandi algupoolel Schlater'i vaselõike järgi.

TARTU TÜTARLASTE-
GÜMNAASIUMI JA TARTU
TÜTARLASTE KESKKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 7.

22. aprill 1936.

VIII aastakäik.

Väljaandja: Tartu Tütarlastegümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: K. Raud, abi A. Raielo. Tegevtoimetaja: A. Jürgenthal. Toimetuse liikmed: L. Hermann, T. Kudeviita, E. Mõrd, L. Noorits, L. Reinomägi. Kunstiline nõuandja: J. Püttsepp. Talituse juhataja: V. Käpa. — „T. T. G.“ ilmub 8 korda õppeaastas, iga kuu 15. päeval, alates oktoobrist. — Tellimishind aastatellijaille 20 senti number, kuutellijaille 25 senti number.

Korratunne.

On ammu fikseeritud kindlaks kooli kodukorras, mida õpilane võib teha koolis ja väljaspool kooli ja millest ta peab loobuma. Samuti on paljudi nõudeid kujunenud juba traditsioonideks.

Siiski on palju pisinähtusi ja toiminguid, mida ei suuda ette näha, keelda, lubada ega käskida detailseimgi kodukord, nagu ei suuda kujuneda väikesed üksikjuhtumid mingeiks traditsioonideks, eriti kooli siseelus.

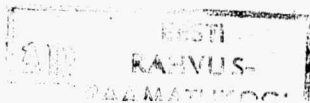
Siin peab piiri tõmbama lubatava ja lubamatu, sündsä ja ebasündsä, sobiva ja mitesobiva vahel iga õpilase enda terve instinkt, sündsusetunne ja intelligents.

Nende omaduste olemasolu tagab õpilase korratunde, mis on mõningais õpilasis arenenud peaaegu täiu-

seni, teistes rahuldava määrani, kolmandais puudulikult, ebamääraselt.

Räägitakse ka üksikute klasside korratundest, mille all tuleb aga mõista korratundelt ühte liiki kuuluvate õpilaste enamust või mõjuvõimu vastavas klassis. Korratundelt ka kõige halvemaks peetud klassis on kahtlemata hea korratundega õpilasi, nagu on hea korratundega klassis mittehulduva korratundega õpilasi. Kuid need üksikud, nagu harilik, jäävad nii ühel kui teisel juhtumil enamuse või valitseva mõjuvõimu varju.

Ärgu tekkigu aga väärarvamust, et hea korratundega õpilasteks on ainult vaiksed ja tagasihoidliku iseloomuga õpilased ja et nn. „vaiksed“ klassid on igakord hea korratundega klassid, sest oleks absurdne väita, et terve instinkt,

sündsusetunne ja intelligents peitub ainult vaiksetes natuurides. Tagasihoidlikkus ja elavus, aeglasus ja temperamentsus ei ole siin mõõduandvad. Otsust andev on õpilase tasakaalustatud õilis vaimne struktuur, tingitud kas sünnipärast, kasvatusesest või muist mõjuvaist tegureist.

On õpilasi, kes lubavad endile käitumises ja suulisel väljenduses küllaltki palju, aga ometi ei eksi nad korra mõiste vastu. Ümberpöörduvalt teine kolmas märksa vähemal määral ennast avaldav õpilane võib eksida tihtipeale korra vastu. On muidugi ka vastupidiseid ja muid võimalusi.

Korratunne on õpilasele ja koolile hindamatuks aardeks, mispärast õpilased, kel pole korratunne küllaldaselt välja arenenud, peaksid katsuma selle täieliku tundmiseni jõuda võimalikult rutemini. Parimaks treeninguks on

ettevaatus, kaalutlemine, järelemõtlemine, enne kui midagi ütelda või teha. Teiseks teeks on tunnustatud korratunde õpilaste eneseavalduste jälgimine ja nende nõuannete kohaselt toimimine. Soodustavaks vahendiks on ka koolikorraste süvenemine, õpilaste ühiskogumiste puhul saalis antavate juhtnööride, samuti mujal kuulnud korda puudutavate märkuste tähelepanemine. Lisaks neile on veel teisigi abinõusid.

On alandav igale õpilasele, kui tal puudub terve instinkt, intelligents, sündsuse- ja viisakusetunne ja neist kallivaradest otseselt sõltuv korratunne.

Järelikult: võimalikult palju tähelepanu korratunde süvendamisele ja kasvatamisele!

—g.

See ali ammu, ammu . . .

**Kummardid mu ees ja vaatasid mu silma —
see oli ammu, oi ammu . . .**

**Juba siis su pilk mind kandis teise ilma,
nõtkestas püsiva sammu.**

**Seisid minu ees kui uljas prints mõne müüdi,
halli su rõivais, su silmis.**

**See harmoonia küll oligi vahest süüdi,
liigun et kui kinofilmis.**

**Sale, pikk ning sirge — nii sind aina näen,
kaugelt ju tunnen su ära.**

**Ja kui jälle suga tantsusamme säen,
silmis siis helklevaim sära.**

A. J.

Kiivus.

Nad seisid, teineteise ümbert kinni,
üks juuksepalmik õrnalt haaris teist.
Täis õrnust pilgud, pehmet naeru huuled,
üks suurem pisut, teine väiksem neist.

Kaks inimlast. Kuis haldjatena kaunid!
Näod õilistund üksteise mõistmisest,
pea kummardub kui üks neist madalale. —
Ei õrnust jatkunud neil kolmandale. —

Nad tegid haiget mulle! Kuis see oli valus!
Kuid vaikselt eemaldusin nende juurest;
hing aga taevalt kättemaksu palus.

Meel süngistund kui oli murest suurest,
käed tõusid needuseks, mil polnud alust.
Ja — kiledana kõlas koolikell. Septentrio.

Septembri õhtul.

Üks septembrikuu õhtuist. Videvik. Vaatan läbi avatud akna välja õhtuhämarikku. Tänavail on kuulda liikumist, sügisõhtust elevust. Kuulen vaid, ei näe, sest väljavaade avaneb kõrvalmaja katusele ja selle taga asuvale väikesele puuviljaaiale. Tänav poolt ümbritseb maja mõne sülla kõrgune müür. Väljavaade on kena, võiks isegi öelda imekaunis, sest sääraseid pole linnades kuigi palju. Ei paista silma linnatänavaid oma pruunikashallide kividega ja oma igava ühetaolisusega.

Ei! Tähelepanu köidavad paar hiiglakastanit ja üks kuninglik tamm oma, veel maherohelise, tuules müstiliselt sahiseva leherüüga. Nüüd õhtuvilus aga vaikivad nad. Pole ju tuult. Pole ääretu õhumere vägevast lainetamisest.

Puud seisavad vaikselt, sirgelt. Nagu tummad sangarid vaatavad nad taeva poole, sinna üles ligipääsmatusse kõrgusse. Vaikivad, otsekui midagi tähtsat oodates. Linn aga kihab nagu mesilaste-parv kevadel lõhnavate tumeheliste okaspuude ümber. Läbi paksu kastanilehestiku vilgub paar tulukest. Ons need tähed? — Ei. See on elekter — maailmavallutaja.

Puist paremal pool, aeda piirava müüri taga on näha suurt mitmekordset kivimaja. Oma tumeda, õhtuhämaruses mustana näiva katuse ja hallide müüridega seisb ta seal. Akende-read vilguvad tondisilmina.

On nii vaikne. Kõik on nii rahulik. Värske, mahe, kuid siiski juba jaheda võitu sügisõhk voolab aknast sisse.

Kaugel haugub üks koer... Vaikib temagi. Pimeneb veel rohkem. Ilmuvad tähedki tumedale taevafoonile. Mida rohkem taevavõlv pimeneb, seda heledamalt löövad tähed kiirgama. Vastasmaja katuse kohal liiguvad aeglaselt paar piklikku, tumehalli, tugevate rööpjoontega pilverüngast.

Mürin, kärin, põrisemine...

Möödasõitev auto heidab valgusekiiri oma helgiheitjast vastasmaja hallile kivimüürile. See värvub kahvatu-

roosaks. Aga ruttu kaob see helk. Hämarus võtab üha rohkem maad.

Läbi puude vaikiva sügislehestiku näen vilksatavat mõnd üksikut tulukest...

On nii vaikne ja pime...

On juba niivõrd pimenenud, et silm ei suuda katuse ja puude piirjoont eraldada kumerast taevavõlvist.

Aeglaselt, väsinult kuulutab raekoja-kell linnale üheksandat öhtutundi.

A. J-r.

NOORTE LOOMING

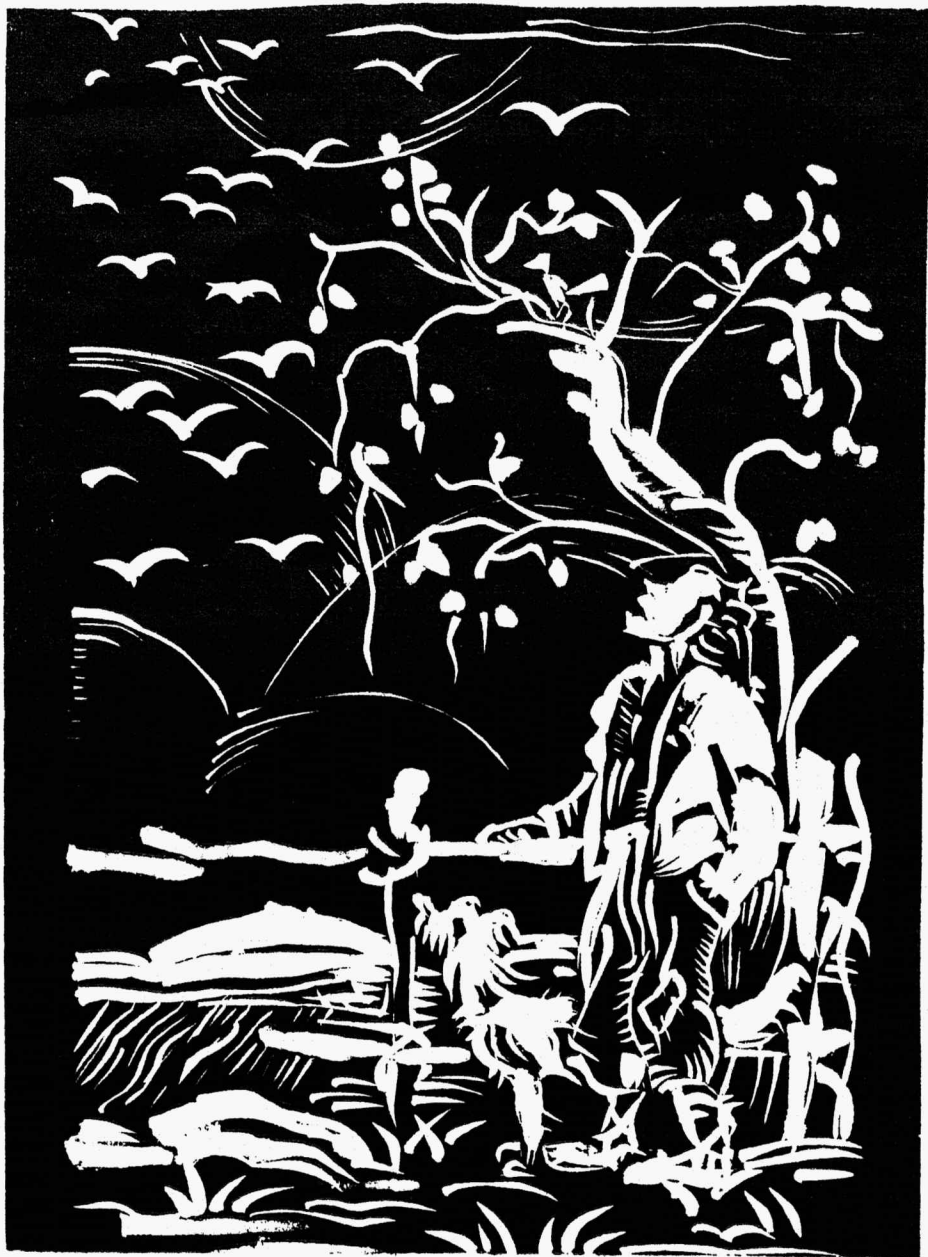
Muinasjutu tütar.

Suures läbipääsmatus metsas, kaugel, kaugel muust maailmast, sügavas põhjatus laanes, saladusliku metsajärve kaldal elas kuninganna Muinasjutt.

Ta oli väga vana. Tema eluiga ei olnud mitte mõni üksik tuhat aastat, vaid palju, palju tuhandeid aastaid oli ta elanud. Välimuselt oli ta ometi noor ja ilus. Ta oli nii ilus, et taevatähed pimedal ööl teda imetlesid ja metsajärve lained pahuralt mühasid, olles kadedad ta ilu üle. Silmad olid tal tumedad ja põhjatud, nii et hirm oli neisse vaadata. Juuksed olid tal nii pikad, et kui ta järve kaldal seisis, siis nende otsad ulatusid vette. Rõivastatud oli ta maitsekalt ja värvikalt. Ei olnud aru saada, kas olid ta rõivad punakaslillat või sinikasroosat värvi; kõiki teisigi värve leidus rohkesti ta rõivastuses. Alati oli tal peas lilledest pärg ja ka rõivaste külge oli neid kinnitatud palju siia ja sinna. Need lil-

led lõhnasid nii hurmavalt, et temale läheneda ei võidud: kohe võttis peast meelemärguse.

Nii elas kuninganna Muinasjutt kauges metsas oma suures toredas lossis. Lossi seinad olid ehitud leinapaju hõbedase lehtede-pitsiga, trõon pääsusilmade ja maikellukestega. Lossi vahtideks oli palju tamm-hiiglasti, kes kaitsesid oma käskijannat ja ei lasknud ühelgi võõral sisse tungida. Päeva harilikult kuninganna magas lõhnavaist lilledest asemel, öösi aga, kui taevas löid särava tähed ja kui mets hakkas ümber järve saladuslikult kohisema, ärkas ta. Hõõrus und oma tumedailt silmilt ja hakkas rääkima. Ta rääkimine sarnles ennemini laulule kui kõnelusele. See laul oli nii võlv ja kostev, et kogu metsast, ligidalt ja kaugelt, ruttasid linnud ja loomad, liblikad ja mardikad, ussikesed ja maod muinasjutu-kuninganna lossi ümber tema imeilusat laulu kuulama.

K. OTSASSON.

Kevad.

Ja kuulavad, kuulavad tundide kaupa, nagu võlutud.

Ah kui ilusasti, südant vallutavalt ja huvitavalt ta räägib! Räägib palju, väsimata. Jutustab, mis juhtub maa peal, maa all, meredes ja taevas; jutustab, millised head vaimud elavad kõrgete pilvede taga, millised eriskummalised hiiglased asuvad maa all ja vetevallas. Ja kõik kokkutulnud kuulavad tema jalgade ees lamades ja ei ole tigidad üksteise vastu. Isegi järvelained vaikivad, kadestamata kuninganna imelist ilu, ja tähed kaugel taevas säravad nii pehmelt...

Ainult esimeste päikesekiirte ilmu-des lakkab rääkimast Muinasjutt ja laskub õnnelikuna oma lilledest voodisse. Magab muretult kui väike laps järgmise hämaruse saabumiseni. Tamm-hiiglased aga sirutavad oma rohelised oksade-kroonid lossi üle, et kaitsta muinasjutu-kuningannat kõrvetavate päikesekiirte eest.

Kõigiti on kuninganna elu ilus ja hea tema rohelises ja aromaatses riigis, aga üks kurbus ning mure on temalgi.

Temal on tütar — printsess Tõde. Teie ehk mõtlete, et ta on veel ilusam kui ta ema. — Kuid ei! Kui võrd ema on lahke ja veetlev, niivõrd on printsess-tütar tõsine, morn ja karm kõikide vastu. Ja ilus ei ole ta ei näolt ega kehalt. Teda ei armasta keegi metsariigis. Kõik muutuvad asjalikuks ning kaineks Tõde nähes. Aga kardavad teda ka kõik. Kardavad ta päratuid, pimestavalt säravaid ja peatamatult läbitungivaid silmi. Need silmad puurivad sügavasse hingesoppi ja näevad kõike maa all, maa peal ja sealpool pilvi.

Kõige rohkem aga teevad need silmad rahutuks kuninganna Muinasjutu enda. Vaevalt on ta saanud oma lauluga võluda kuulajaskonna silmade ette muinasjutu-maailma, kui Tõe läbitungiva pilgu ees kõik haihtub, ilus unelm kaob. Kõik sõnad surevad emakuninganna huultel tütre vaate all. Päris häda on selle tütrega.

Alatasa on palunud metsaelanikud kuningannat, et ta oma tütrele liniku silmade ette paneks. Kuninganna kardab ja viivitab seda tegemast, kuid viimati siiski otsustab katsetada. Ta käseb liblikail ööpimeduse katte all salaja kududa roosi- ja jasmiiniõite lehekestest Tõe silmade ette õrna loori. Esialgu nagu ongi pisut abi sellest, sest Tõe silmad ei põleta nii väljakannatamatult. Kuid kauaks seda saab! Kui öine pidu on kõige suuremas hoos, ilmub Tõde ja kisub irvitades silmadelt oma loori. Kõik uim kaob, kõik muutuvad tigidaks ja jooksevad hirmuga laiali metsadesse.

„Pane mehele printsess,“ paluvad jälle piinatud alamad. Kuningannal on kahju lahkuda oma tütrest, keda ta kõigest hoolimata ikkagi väga armastab. Aga pole lõppeks midagi parata: juba liiale läheb printsess Tõde oma tujudega, kõigile teeb elu hapuks.

Juhtub, näiteks, et hunt tahab lambakarjast röövida tallekest, kuid juba on Tõde kohal, välgatab oma silmi, ja hunt ongi hirmu pärast mõne hüppega mitme kilomeetri kaugusel lammastest. Või jälle hakkavad kuninganna alamad tülitsema ja vaenu pidama üksteisega (paljud mis võib ju ette tulla tigidusest, kadedusest, ahnusest ja toorusest riigialamate seas), aga Tõde juhtub ikka parajasti jaole,

ja moka on tore verine taplus, mis nii palju erimoodi toorest lõbu pakkuks nendele. Tõde ei häbista neid, ei tõrele nendega, ta vaid vaatab, oh-oh kuidas vaatab! Õudus ašub hinge. Ja kõik lasevad aga jalga, igauks ruttab urisedes oma urka poole.

Midagi pole parata, mõtles kuninganna ja otsustas siis lõplikult, Ta saatis rohutirtsud ja kergetiivalised liblikad iga ilmakaare poole kosijaid kuulama ja teatama, et kuninganna Muinasjutu tütar otsib enesele elukaaslast.

Ja peusid leidis — ohoo, neid tuli isegi kui rahet. Üks oli teisest suurem ja vägevam, üks teisest ilusam ja rikkam. Tuli neid lähedalt ja kaugelt meretagustelt maadelt. Tulid prints Kangelane ja prints Võidukas, tulid kuningas Vägevus, kuningas Rahu, kuningapojad Armastus ja Kuulsus ja veel palju teisigi. Tulid ja imetlesid kuninganna Muinasjutu otsatud ilu ja veetlust ja mõtlesid — kui ilus võib veel ta tütar olla.

Kuninganna võttis neid vastu ise ja jutustas oma riigi rikkusest, kuulsusest ja nõiduslikult suurest võimust. Oma silmade ja hõbekellukeselise hääle võludega vallutas ta kosilaste meeled nii, et need ei läbenud enam oodata, vaid palusid tungivald tüdarta kutsuda, et teda näha.

Kutsuti Tõde. Ta tormas saali ja, rebinud silmilt liniku, puuris oma silmad kosilastesse. Oh Jumal, milline oli see vaade! Kõik kosilased kukkusid minestusse selle pilgu all, ja kes meelemärkusele tuli, see põgenes viivitamata.

Aga Tõde? — See aina irvitas ja õrritas: „Kas panite nüüd mu me-

hele! Kuhu on jäänud kosilased?“ Ja kuninganna oli päris tõsiselt mures. Mis teha küll oma tüdrega? Keegi ei kosi niiviisi teda.

Korraga saab kuninganna Muinasjutt kuulda, et tema riigi poole on teel keegi kosilane, keegi tundmatu kuningas. Kõige imelikum on see, et uus kosilane on saatnud oma käskjala ette ütleva, et tema teab, kui inetu on kuninganna tütar, kui kohutav on ta silmavaade ja et siiski tahab ta just teda kosida. Kuninganna Muinasjutt küsib küll käskjalalt, et kes on saabuv isand, kui käskjalg vastab, et tema isand on keelanud seda teatada, tähendades veel, et ta olevat väga vali ja nõudlik.

Hakkas siis kuninganna Muinasjutt valmistuma, et paremini vastu võtta tundmatut kuningat. Rõivastas oma tütre, ehtis teda lilledega ja igaks juhuks riputas ta silmadele uue katte. Läks seejärele ootama tundmatut kuningat järve kaldale.

Keskööl kuulis ta pasunahääli ja nägi uhket tõlda. Tõllas istuski tundmatu kuningas. Ta oli pikk, sihvakas ja väga ilus, kuid ta silmad olid ka musta linikuga kaetud. Imestas kuninganna Muinasjutt, nähes niisugust kosilast, aga ei ütelnud midagi.

„Kuulus on ta ja uhke, kõigest on seda näha, aga mis puutub linikusse, sellesse pole kellelgi asja,“ mõtles ta. Ja ta tahtis nii väga, et kuningas tema tütre kosiks, mispärast hakkas kohe teda võluma.

Hakkas jutustama kuninganna Muinasjutt. Jutustamise ajal hakkas ta ise, sinna ilmunud printsess-tütar ja tema ees seisev kuningas laskuma

aeglaselt ja tasa sügavasse järvepõhja.

„Siin on minu kuningriik,“ rääkis kuninganna külalisele ja jutustas edasi, kusjuures ta veetleva hääle mõjul jagunesid kaheks järve veed, moodustades käigu uhke marmorlossini. Hulk näkke tuli vastu kuningannale ja langes tema ees põlvili. Vaevalt said tulijad lossi astuda, kui vetekuningas tõusis troonilt ja loovutas selle kuningannale. Kenad ja kerged näkid hakkasid tantsima nende ümber nõtkelt ja võluvalt.

„Siin on minu kuningriik! Kas pole tõsi, kui vägev ma olen?“ lausus uhkusega kuninganna ja ootas, mis vastab selle peale tütre kosilane. Aga kosilane ei saanud veel vastata, kui Tõde hakkas heledalt naerma ja tõmbas oma silmadelt katte... Kadus marmorloss, kadusid kenad näkid — kõik kadus kui uni... Kuninganna tütreaga ja kosilasega seisis nagu ennegi metsas järve kaldal, ja nagu poleks olnud midagi, kohisesid endiselt järve lained.

Kuninganna Muinasjutt sai vihaseks tütre peale ja tahtis temaga pahan-dama hakata, aga kartis külalist. Kuningas aga naeratas ainult.

Ja jällegi hakkas kuninganna rääkima oma armsa häälega. Nüüd sõitis nende ette uhke tõld, valged hobused ees.

„Istuge, kuningas, tõlda, ma näitan teile oma teist riiki!“ lausus Muinasjutt ja hüppas kergelt sõidukisse. Temale järgnesid tütar ja külaline. Sõit läks taevatähtede suunas. Seal nad nägid toredaid losse iluaedadega, kõik kaetud hõbelilla värviga. Taevatähed, mis maa pealt näisid laterna-tena, olid nüüd uhked lossid. Ühe nii-

suguse lossi ees peatusid valged hobused. Kuninganna palus kosilast astuda lossi. Kuningas tuli üle läve, ja imestushüüe libises ta huultelt: kõik ruumid olid täidetud kirjeldamatult kallite varandustega. Siin lamas hunnikutena väärtuslikke rubiine, briljante ja muid kalliskive. Iga niisuguse hunniku otsas lamas vahina tiivuline draakon.

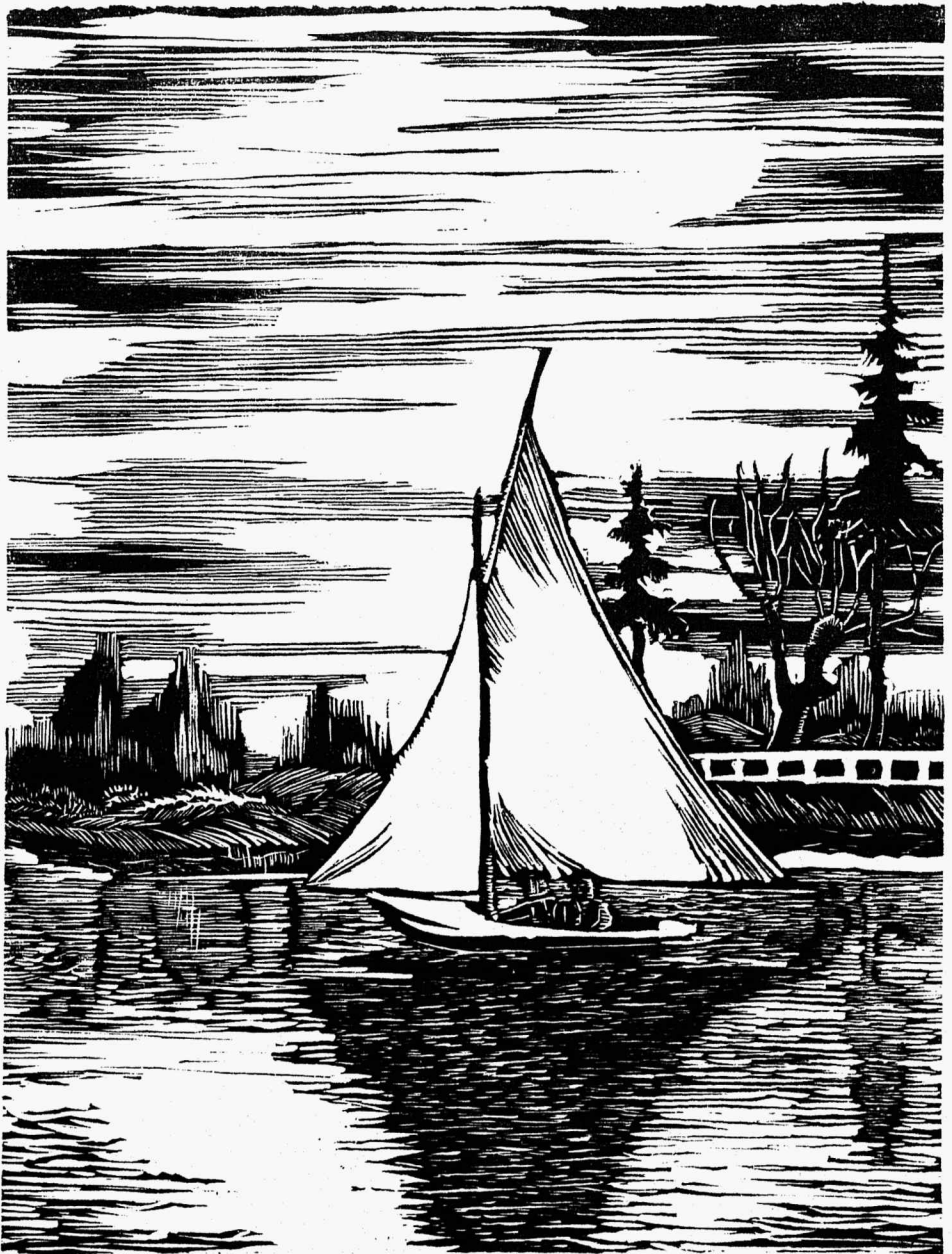
„Siin on minu rikkus. Kas leiate veel midagi sarnast mujalt?“ ütles kuninganna Muinasjutt.

Kuid jällegi Tõde kõhnake käsi tõmbas oma silmadelt katte ja kõik kadus kui viirastus. Vihane kuninganna, tema tütar Tõde ja selle kosilane olid uuesti põlismetsas kuninganna Muinasjutu lossi ees. Kosilane aina naeratas, kuid kate tema silmadelt nihkus pisut kõrvale ja Muinasjutt ja Tõde nägid, kui ilus ta oli.

Kurjustas kuninganna oma tütre vallatuse üle ja kattis ruttu kinni ta silmad, ise edasi juteldes.

Nagu imelik uinutav unelaul kõlas kuninganna jutustus ja selle võlu mõjul elustus mets. Suured tammed muutusid hiigla sõdureiks, kes seisis lossi ümber, kännud päkapikumeesteks, lilled metshaldjateks jne. Jaaniussikesed panid põlema oma laternad, rohutirtsud hakkasid mängima viiuleid, ööbikud lendasid kokku lossi katusele ja laulsid nii ilusasti, et isegi kuninganna Muinasjutt lakkas jutustamast ja hakkas tantsima. Temale järgnesid sõdurid, päkapikumehed ja metshaldjad — kõik tantsisid.

„Näete, kuningas, kui ilus ja lõbus on minu kuningriigis,“ ütles uhkelt Muinasjutt. „Vaadake, kuidas lõbutsevad mu alamad, kuidas nad on kõigegega rahul.“

E. MÖRD.

Esimene puri.

Vaevalt sai aga ta seda ütelda, kui Tõde jällegi kiskus silmadelt katte. Momentaalselt muutus kõik endiseks: metsaneid lilledeks, päkapikumehed kändudeks, sõdurid tammedeks; jaaniussikesed kustutasid laternad ja ööbikud katkestasid laulu. Kõik kadus, nagu poleks kunagi midagi olnud.

Oli eemaldunud kategi kosilase silmilt ja ta seisis ilusana ja võimsana printsess Tõe ja kuninganna Muinasjutu ees, vaadates hellalt oma tume-siniste silmadega Tõe otsa.

„Armas, armas printsess Tõde,“ ütles kuningas, „ma teadsin sinu olemasolust juba ammu ja olen sind kaua otsinud mööda maailma. Nüüd viimaks olen leidnud sinu ja enam ei jäta sind maha. Viin su kaasa, siin pole su koht. Tõde, ma viin su igaveseks suurde Inimeste riiki. Sa saad seal sõbraks inimestega, ümbritsed neid oma hoole ja arukusega ja inimesed saavad paremaks sinu läheduses.“

Ja naljakas! Mida kauemini ta vaates Tõde oma tõsiste sinisilmadega, seda ilusamaks muutus printsess Tõe inetu nägu. Ja kui kuningas võttis tal käest kinni ja talutas ta oma tõlla juurde, et viia ta igaveseks ära, ei tundnud Muinasjutt enam oma tütart: ta tumedad silmad särasid õnnelgelis, inetud näojooned olid muutunud ilu-

saks, puna oli tõusnud palgele. Nii ilus oli Tõde, et Muinasjutt kõige oma iluga tuhmus ta kõrval ja polnud tema vastu midagi.

„Kes sa oled, kena kuningas?“ sosistas Tõde, jätnud ema jumalaga ja istudes tõllas kuninga kõrval.

„Ma olen kuningas Õigus,“ ütles ta, kõvahääleliselt ja uhkelt. „Elada üksi ilma Tõeta on mul mõttetu. Sinuta ei saa ma valitseda oma riiki. Meie sinuga peame olema lahutamatud, peame ühes valitsema inimesi ja käskima neid ühel ja samal ajal. Sõidame, sõidame kiiresti nende juurde, kaugele — inimeste riiki.“

Ütles, ja kõrgele õhku tõusid kiiresti hobused, viies ära kuningas Õiguse ja printsess Tõe.

Kuninganna Muinasjutt jäi aga oma metsa võluma linde, loomi, putukaid ja taimi. Nüüd ei sega tema võlumisi enam printsess Tõde. Ei ole lähedalgi teda. Kaugele Inimeste riiki viisid teda kuninga Õiguse hobused.

Aga — see on ju vägagi ilus lugu, siiski paistab ta vaid muinasjutuna, sest kus on siis Inimeste riigis Tõde ja Õigus? Neid ei ole! Näib, et nad on tagasi läinud kuninganna Muinasjutu riiki.

Ja see viimane väide ongi vist ainus usutav tõik kõiges selles muinasjutus.

T. K.

Neistsinaseist lakkunuist.

XV lend — 1934. a. V-b klassi järg.

Järjekorras kolm kõva k-ga klas-sikaaslast Kolga-Jaanist: Olga Kass, Melanie Kaur ja Maie Kimmel — kaks viimast peretütred, esimene ärimehe tütar Meleski klaasivabriku alevikust. Kõik usinad ja

kindla põhjaga õpilased. (Muide Kolga-Jaani kiituseks, et sealt tulevad ikka head ja tüsedad tüdrukud, välja arvatud mõni väga juhuslik erand.) Kõik šatäänid, nagu olekski Kolga-Jaanis vaid säärane rahvatõug. Olga Kass — kõige pikem

sellest kolmikust. Tõsine, nagu pisut mornigi, aga naeratus, mis tuli sundimata, otsekui päike pilve alt, võõrutas peagi selle viimase arvamus. Väga õppeainetesse süvenenud, vägisi neljade peale kiskuv. Hea ja osavõtliku loomuga, seepärast klassisõtside poolt hoieldud. Kõneldi ta loodusearmastusest ja kalduvustest „omaette“ eluks, mispärast nähtavasti jäigi isakoju pärast kooli lõpetamist. Võib-olla on jõudnud ka oodatavasse omakodu „kuldmesse“ sadamasse. — **M e l a n i e K a u r** — pisitilluke, süütult naeratlev „klassi beebi“, nagu öeldi. Häbelik ja punastuv, kõigest maisest ja avatlevast veel väljaspool; vanemate pailaps ning silmatera. Klassis vaikne kui hiir, kõigiga sobiv, ikka nii õpilasile kui õpetajaile meelt mööda. Väga nobe õppima, haruldaselt nobe. Siirdus pärast atestaadi saamist koju vanemate juurde — kes teab kas alatiks või pisut vananemiseks. Kui viimane väide peab paika, siis on seletatav sellega ka see tõik, et teda olevat sel talvel linnas nähtud — ehk õpib kuski nägematult, vaikselt, tasa ja targu (aga ikka nobedasti) edasi. — **M a i e K i m m e l** — täidlaste vormidega keskmist kasvu tütarlaps. Satäänist siiski tugev kraad bruneti poole; tõmmutumedad, haruldaselt sügavad silmad, veetlev naeratus, tugev annus varjatud temperamenti. Näiliselt tõsine, mis tuleb suurel määral panna ta viisipärasele kasvatu- sele, kuna põhiolemuses on tal küllalt elurõõmu ja eluindu. Tuumakas, tark, vaimsete huvidega inimene. Elu arvustavalt võttev, mispärast oskab hinnata ka selle praktilist poolt. Ei kuulunud nende hulka, kes ei näe maaelus mingit mõtet; otse selle vastu — oli alati maasse kiindumise mõtte südikamaid kaitsjaid. Samuti kaasaitleva sõnaga klassi asjus. Õpilasja klassiüritusis juhtivaid tegelasi — Õpilaspere ministrini välja. Pärast kooli lõpetamist jäi aastaks kodutallu, võttes hoolega osa maakultuuri edendavaist organisatsioonidest. Läänud aasta sügisest alates õpib aga Kehtna majapidamiskoolis.

Seejärele uus kolmik — kolm Koptit: **A s t a K o p p e l**, **M a r t a K o p p e l**, **S e n t a K o p p e l**. Mitte öed, vaid igauks omaette „vammilist“. Esimene vist linnast, teine Kärknast, kolmas Sangaste

poolt. Olemuselt ka täiesti erinevad. — **A s t a K o p p e l** — kõigist Kopleist brunetseim. Kahvatupalgeline, lohukestega põsis, paraja pikkusega ja paendlikkusega. Seltskondlik, heatujuline, kohusetruu. Õpinguis keskmiste tulemustega, õpilasena korda austav. Praegu tudengkorporant, harrastab sõiduspordi isiklikul autol. — **M a r t a K o p p e l** — lüheljas, maatuubiline, morn, enesesse tõmbunud tüdruk, siiski mitte mõni maailmapõlgaja, vaid tüseda loomuga, kindla maailmavaatega, kaalutud arvamustega isik, südi tõe ja õiguse kaitsja, väljaastuv viimaste suhtes mitte ükski enda, vaid ka teiste eest. Õpinguis pisut krobelselt jõuduv, siiski omaga läbitulev. Jäi ka pärast koolist lahkumist esialgu maale, kuid nüüd olevat teda nähtud linnas. Pole teada, mis ta siin ette on võtnud. — **S e n t a K o p p e l** — kindlasti klassis kõige väljakasvanum, kui mitte ka kõige pikem. Blond, õhetavate palettega, temperamentse naeruga ja kõigi muude füüsiliste avaldustega; hoogus iga liigutusega. Elurõõmus ja igasugustele askeldustele kaasalööv. Õpinguis jaoti takerdud, seevastu aga väljaarenenud käekirjaga — klassi „Schriftmeister“ (kaasõpilaste väljenduste kohaselt). Linnas teda pärast koolist lahtisaamist näha pole olnud, arvatavasti on maal; võimalik ka, et on mõni „sekretärinna“ või energiline kaaslanna veel tugevama poole kõrval kui ta ise.

F l o r e n t i n e K u k e m e l k — Tartust, raudteelaste perekonnast. Haruldaselt mugava ja naiselik-pehme loomuga hea inimene. Ummaravormiline, lopsakakasvuline, mähedalt ja muretult naeratlev. Stoilise rahuga, sellest hoolimata et tal jaoti oma mugavusearmastuse, jaoti korduvate tervisehäirete, jaoti ka „eluliste huvide“ jne. tõttu koolitöö just patentselt ei edenenud. Teda lohutas sünnipärane optimism, hea lootus millegi peale, kui mitte muu peale, siis kõike aitava „spikeri“ või õpetaja kaastundliku südame peale, mis ka loomulik, sest nii hea inimene kui Floora ei võigi elult muud lootata kui ainult head. Ja elu ei olegi teda hüljanud: kooli lõpetanud, sai otseteed raudteeenistusse ja oli juba mõõdunud suvel ühe pikikese jaama ülemaks Tartu-Petseri raudteel.

Oli kuulda küll, et ta olevat haigestunud käesoleval talvel tavaliselt kurba ennustavasse haigusesse, kuid usun, et (kui haigestumise fakt ikka on tõsi) teda päästab sellestki ta õilis rahu ja jumalik kingitus — optimism.

Emilie Kuusik — vist küll Viru-maal, sealt kustki Kohtla või Viru-Nigula kandist. Nõtke, plastiline, blond, nägus, käitumises kogenud, neiuks küpsev tütarlaps. Oli keskmise usinusega ja omaga täiel määral toime tulev õpilane. Seejuures ei kõitnud end orjalkult koolitöö külge, vaid jälgis ka elu poolt ja ilu poolt; ei olnud vaga talleke koolitunnis, kuid ei lubanud endale ometi mingeid ulakusi. Üldse tore tüdruk keskelt läbi. Praegu tudeng-korporant.

Aino Kõve (liignimega Aita) — Kambjast, Kissu suurtalu tütar, kelle tavaliseks ütluks (soovides imiteerida hallparunlikku stiili) oli, et ta „popse üldse ei arvesta“, milline ütlu aga oli rohkem humoorikaks maneeriks, kui et tuli tõsiselt südamest. Välimus tüüpiline ja igavesti meelde jääv: tumesinised silmad kõrgete kulmukaarte all, ümmar, priske, õhetavapõseline nägu, alaliselt lustakaks naerulaginaks valmis olev, muhelev, tervehambaline suu täidlase huulte paari varjus, ohjeldamatu tihe šatääne juustekuhil, tugev, jõust ja tervisest tulvil olev pidurdamata dimensioonidega kehakuju. Lakkamatu huumor ja lai, ülalt alla tulev, pärisperemehelikult otsene, tarmukas kõnetoon. Tugev hääletagavara, mis võis summutada rõkkavaimagi kisa. Osalt just selle viimati mainitu tõttu klassi esivõitleja, esivõitleja kas või nui pooleks, hoolimata õigusest või mitteõigusest. Toimis üldse loosungi alusel: „Kuraas olgu inimesel hea!“ Selle tähe all võitiski kõikjal. Vältis koguni lüüganud, mis tekkisid õpinguis, sai pedagoogidega hakkama. Selle tähe all teqi mõnegi kõrvalhüppe, kura-meeriski, kuid pääses ikka õnnelikult. Käis, „rahakott näpu otsas“ (tema enda sõnad lõputööst), õiendades klassi rahalisi asju selle „kassirina“. Kõige tugevama maa-orientatsiooniga tüdruk, keda seni T. T. G-s nähtud. Vääramatu kogupõlumees ja patrioot selles valmus. Kooli lõpetanud, viibis aasta kodus, elades laiajooneliselt kaasa maa-üritustele, olles muuseas ka kaltselliitlaseks-samarliitlaseks

ja võttes osa manöövritest, paraadidest ja võistlustest. Käesoleval talvel õpib aga Naisühingu käsitöökoolis, eesmärgiga saada instruktorigi, et avarada oma tegevust Kambja piiridest kaugemale, kui tarvis, siis kas või üle Eesti.

Aino Küla — Tartust (võib-olla ka Tartumaalt). Täielik vastand Kõvele. Mitte niivõrd väliselt, sest tema oli ka šatään, ümmarapalgeline ja ümmarakehaline, kuigi kitsamapiirilsemalt kui eeskirjeldatu. Aga iseloomult oli ta väga tagasihoidlik, iseendaga tegelev; oli vaikne, nähtamatu, kuuldamatu klassis. Õppis hoolega, kuigi tulemuste üle tikuti nurisema. Muidugi käitumiselt ja korralt laitmatu, pai täiesti ses suhtes. Praegusest elust-olust puuduvad andmed.

Armilda Luga (liignimega Liia) — Rannu Ubesoo talutütar. Aita (s. o. Kõve) truim kaaslane ja mõtteosaline nii koolis kui ka hiljemini vilistlaspolves. Tegid ja teevad ühisrännakuid Kissule, Pikkasaarde, Ubesoole ja Kolga-Jaanigi koolisõtside poole. Siiski Aitast tunduvalt erinev. Omas ovaalset, valvakasjumekat ja tavaliselt tõsist nägu, milles peegeldus arukus ja tasakaal. Samas paistsid kaks sinihalli silma vaevalt märgatavate süsimustade kulmukriipsudega kõrge lauba alapoolel. Tihe šatään juus „loomulikkude“ lokkidega. Sirge rüht, jõuline, üle keskmise ulatuv kasv. Kõne oli tavaliselt keskmise tugevusega, võis aga siiski paisuda tarbe korral valjuks. Ei jätnud kuidagi ettekuiva inimese muljet, ja tõelikult ei olegi ta seda. Kooskõlas sellega oli enamasti rahulikult, asjalikult ja loogiliselt väljendav, aga võis ka harutihti, enamasti väljaspool koolitunde, lakkamatult ja ülemeelikult vestelda: sõnade puudust igatahes ei olnud. Käitumises oli sisse kasvanud sobiv viisipärasus, siiski omasuguste ringis ja seltskonnas oli loomulikult vaba algatusvõimeline ja vallatugi. Oli kindla karakteriga ja kaaluteldud vaadetega tütarlaps. Koolis Aino Kõve kõrval alatine tagasihokkumatu klassi ja kaasõpilaste huvide kaitsja. Kui Kõve katsus oma arvamusi n.-õ. jõuga läbi suruda, siis tarvitas Luga „tõe ja õiguse“ jaluleseadmiseks isiklikku väärtust tundva vandeadvokaadi taktikat, pidurdatud, kuid vahedat ja uskuma panevat

L. HERMANN.

Pesuköögis.

sõna. Mis sellest, et ebaõnnestumise tagatipuks oli mõnikord pisarate valgumine silmakurudesse (mitte aga nutt), mis ei olnud tingitud niivõrd asja sisulisest kaotusest kui ataagi fiaskost. Maa-orientatsiooni jõuline toetaja oma pinginaabri Kimmel'i ja Aino Kõve kõrval. Loomuli-

kud anded andsid õpinguis pingutamatu soovitavaid tagajärgi, kuid edasi õppida ei tahtnud. Elab praegu nagu vanasti mõisnikud — suvel maal ja talvel linnas, tundes igal pool enda olevat täiesti kodu ja leides, et elu on igas olukorras kõigiti vastuvõetav.

Hilja Luts — Tartust. Brünnett, ilmeka ja meeldiva kitsavõitu näo ja paendliku kehaga tütarlaps. Tõsine, vaevu nerratlev. Vaikne ja väga tagasihoidlik. Kõik jõud oli koondatud selleks, et ennast „vee peal“ hoida, muuks igatahes aega ei jätkunud. Elusalgaja ta küll ei võinud olla, ennem maksab tema kohta ütlus: „Vaga vesi, sügav põhi“. Kõneldi kooliajal, et teda ootab juba keegi, aga kas see oli tõsi ja kas see oodatav on juba saabunud, seda ma küll praegu ei tea.

Leida Pöder — Puhjast, kas mitte mõne äriametniku või sekretäri tütar. Lühike šatään tüdruk. Välise võluta, kuid klassi arukaim pea, alatine teeneline cum laude, „haridusminister“ ja kõigi abistaja, kui häda käes. Ses suhtes väga vastutulelik ja leplik, mispärast ka hoieldav ja hinnatav klassikaaslaste poolt. Läbi ja läbi ainult vaimsete huvidega, palju lugev, tegev kooli ringides. Kui tarvis, siis väljas ka klassi huvide eest, aga ainult sel korral, kui oli klassil õigus, muidu mitte; vahel astus koguni vastu, kui kerkis ebaõiglane jõuproov pedagoogidega. Üldse väga tõsine ja mõtlik õpilane, seejuures iseseisev ja julge. Praegu Puhjas. Mis teeb, ei tea.

Hilda Põltsamaa (liignimega Juula) — Tartust, kustki Raekoja, Kivi või Roosi tänava mäeküljelt. Veel kahupäsem (à la Molière) ja pehme ning pikalokilisem kui Aino Kõve; iseenesest mõista, et šatään. Ovaalne, kuidagi poisikese nägu meenutav füsiognoomia. Kahtlemata sinisilmad ja raseeritud kulmud. Avar, julgehuuleline, paistvahambaline, alatiselt narulõgistav ja hetkekski vaikimata

suu. Ja see lakkamatu rääkimine (kui võiks ütelda vadistamine) sai ristiks pedagoogidele, klassile ja Põltsamaale endalegi. Kui palju sellest sündis küll pa-handusi, kui palju selle eest noomiti klassi, trahviti Juulat, määriti klassipäevikut ja teatevihke, kui palju rikkus see tuju õpetajail! Aga paranemist ei olnud, olgu vahest siis, kui saadi Juula ajada vihale: siis oli küll tunniks-paariks rahu majas, kauemaks aga mitte. Ja üks olnud Põltsamaa nõtkes, energiast pulbitsevas kehas ka seda dünaamikat, mis ei lasknud tal püsida ei pütis ega kotis, ammu siis veel koolipingis. Ja teda sai igale poole nii õppetunnis, koolis kui ka väljaspool kooli. Samuti jätkus teda kooliringidesse ja nende üritustesse. Kui oli tarvis jäljetonksi „T.T.G.-le“, siis armas Põltsamaa muudkui aidaku — kes küll teine! Ta kahupeas oli nuppu — oi millist nuppu! Aga kas Põltsamaa läbes oma nuppu kasustada! Noppis sealt suure rutuga, mida oli sel ja sel korral vaja kas vastuste andmiseks või etteütlemiseks; enamasti seisis aga see nupp jõude, sest ega tavalliseks vadistamiseks nii väga nuppu vaja ei olegi. Klassi huve kaitses ta haruldase hooga, tekitades enamasti „trevoogat“, mõteldes sellega mõjuda; samuti olid ta tabavasõnalised vahelehuüüded mõnikord tagajärgi andvamad kui teise-kolmanda pikad kaitsekõned. Üldse oli ta üks „keerlev rulett“, „jumalavits“ (tema enda sõnad) ja „kirstunael“, kuid siiski lõppude lõpuks — jumal temaga! — tore tüdruk. — On praegu korporant. Aga üks ta sealgi vist kanna rohkem musta kui värvitekliit — teisiti pole võimalikki.

Alter ego.

Lühiarvustusi.

Jaan Roos: Lühike eesti raamatu ajalugu. EKS-i kirjastus, Tartu, 1936. 109 lk. Hind 1 kroon.

Meil on seni ilmunud mitmeilt autoreilt kenake kogu nn. kirjanduslugusid, mis vaatlevad esmajoones eesti ilukirjanduse arenemist, vähemalt alates neist aastaist, kus sugenes juba sääraseid teoseid, mis mahtusid kuidagi ilu-

kirjanduse mõiste alla. Kuid puudus seni populaar-teaduslik, kõigile kergesti mõistetav teos, kus oleks antud ülevaade kõigi eesti trükisõnaliste teoste arenemisest esimesest eestikeelsest trükisest (Wanradt-Köll'i katekismusest) kuni tänapäevani. Puudus teos, kus oleks vaadeldud peale ilukirjandusliikkude teoste ka teaduslikku ja populaar-teaduslikku kir-

andust, õppekirjandust, tarbekirjandust, ajakirjandust, vaimulikku ja õpetlikku kirjandust, kalendreid, tõlkekirjandust jne.

Selle lünga on täitnud nüüd J. Roos oma „Lühikese eesti raamatu ajalooa“, kus ta ligikaudu 100 leheküljel põgusas stiilis on suutnud pakkuda kõige olulisemat ja vajalikumat eesti raamatu arenguloost. Raamatu sisulist külge aitavad ilmestada ülesvõtted kõne all olevate teoste tiitellehtedest, illustratsioonidest, trükitekstist jne., samuti on esitatud tähtsahelisi tekstiosi iseloomulikest teoseist.

Aine esitamine on teostatud kronoloogiliselt ja kirjandusliikide järgi. Eriüksusteks on ajalisel XVI sajand, XVII sajand, XVIII sajand, XIX s. I pool, XIX s. II pool, XX sajand kuni iseseisvuse ja iseseisvusaeg (kuni 1935. a. inci.), kusjuures — arusaadav — vanematest ajaperioodidest, millal kirjandust ilmus märksa vähem, on suudetud tähistada kõik või enam-vähem kõik trükised, kuna hilisemaist ajaüksusist on vaadeldud vaid iseloomulikumad ja tüüpilisemad väljaanded.

Väärtuslikuks lisaks teosele on raamatute nimestik pealkirja all „Eesti parima kirjanduse valimik“ (kinnitatud Raamatu-aasta Peakomitee poolt), mis aitab orienteeruda heade raamatute valikus ja üldtarvitavate või isiklikkude raamatukogude soetamises või täiendamises.

Igatahes ei jäta enesele muretsemata või läbi lugemata siinvaadeldud teost ükski raamatuhuvilane.

K. R.

Johannes Semper: Risti-rästi läbi Euroopa. Reisikirjeldused. Noor-Eesti kirjastus, Tartus, 1935. 317 lk. Hind 4 kr. 75 s. Kaas ja siseilustised H. Mugasto'lt.

See on J. Semper'i reisimatkade raamat, ajalise kogusummalise haaravusega ligi tosin aastateni (1924.—1935. a.). Vaatlusele tulevad järgmised maad: Itaalia (27 artikliga), Korsika (6 artikliga), Nõukogude Vene (4 artikliga), Austria, Ungari (4 art.), Hollandi, Belgia, Pariis (7 art.), Balcanimaad (5 art.), Soome, Lapi (7 art.). Need artiklid pole küll esimest korda näinud trükimusta, vaid on aastate kestel

ilmunud laialipillatuina ja üksiknumbrite vahel lõhestatuina ajakirjanduse, peamiselt „Loomingu“ veergudel. Samuti ei ole need reisimärkmed oma laadilt päris ühtlased. Seda põhjustab pikk ajaline vahe-maa artiklite koostamisel, samuti erihuvid, mis põhjustasid reiseid sooritamist. Nii on Itaalia reis teostatud itaalia kunsti tundmaõppimiseks, mis on vajutanud ka Itaaliat puudutavate artiklite seeriale vastava erilme, kuna parastised matkad on ette võetud eri maade, rahvaste, looduse ja oludega tutvumiseks, mistõttu on artiklite sisuski selle eesmärgi tugevat vastukaja. Sellest hoolimata on teos läbi-läbi huvitav, sest neid matku ei ole teinud mitte tavaline kilomeetrite arvestaja reisija-rändur, kes fotograafiliselt kribukrabu nägemisega ei suuda lahatada olulist mitte-olulisest ja summas kõik nähtu-kuuldu oma reisikirjeldusse, koormates märkmeid igasuguse tühja-tähjaga ja väsitades tüütuseni nende lugejat, vaid J. Semper'i isikus on olnud eri maade külastajaks kõrge intelligentsiga, põhjaliku mitmekülgse euroopaliku haridusega ja kunstilise maitsega rännakuus kogenud kirjanik-kriitik, kelle silma ette ei kerki mitte fotograafiline pilt, vaid kunstiline maaling nähtavast, kes ei suhtu eluavalduisusse ainuüksi välise huvitavuse seisukohalt, vaid kes tungib ka nende avalduste olemusse, kes ei piirdu üksi juhusliku, tänapäevase ja mööduva tähelepanekutega, vaid kes otsib seda, mis on iseloomulik, alatine, püsiv. Semper'i artiklid on enamikus lühikesed, seega kergesti seeditavad, ühtlasi haruldaselt reljeefsed, hõlpsasti kaasa elatavad, kunstiliselt tajutavad, nautima panevad. Muidugi võib ju see, kes selle raamatu ühe söömuga läbi tahab lugeda (raamat ise oma huvitavusega lubab seda), tunda oma silmade ees mingit kaleidoskoobilist virvendust, kuid süüdi pole sel juhul mitte see teos, vaid lugeja ise. Oleme aplusega harjunud neelama üksteise järele romaane, romaane, romaane, nende puududes ka novelle. Kuid katsuge romaanide suurlõunate järele magustoiduna tarvitada mõnikord ka üksikartiklit või artiklite-seeriat J. Semperi reisimärkmetest ja siis alles tunnete, kuidas need maitsevad.

-s.

Sõna autoriõiguse kaitseks.

Viimane „T. T. G.“ number tõi mulle ootamatu üllatuse. Lehitsedes äsjailmunud ajakirja sattusin lühiarvustuste-nurgas ühele omale kiritööle, pealkirjaga „Tormay“, „Vana maja““, mille all ilutsesid mulle tundmatud nimetähed S. J. Kuna see minu kaudu mingil viisil ajakirja sattuda ei võinud, pöördusin seletuse pärimisega pea- ja vastutava toimetaja poole. Selgus üllatav tõsiasi: keegi kaasõpilast oli kuulmatu julgusega pea-aegu sõnasõnalt võtnud minu kirjandi ja selle oma nime all arvustusena avaldanud.

Oma omanikuõiguse kaitseks olen sunnitud nõudma, et too lugupeetud S. J. end aja-

kirja järgmises numbris avalikult vabandaks!

T. Konsen.

Märkus: Kahetsen väga, et T. Konsen'i kirjandit on kasustatud ülalkirjeldatud ebaausal teel. Sain arvustuse, mille oli enne läbi lugenud ka „T. T. G.“ tegevtoimetaja, täie nime all selle esitajalt isiklikult, ja et arvustus minu arvates vääris avaldamist, pääseski see paha aimamata ajakirja. Kui siin tõesti on tegemist plagiaadiga (mina pole saanud võrrelda kirjutist algtekstiga), siis tunnistan säärase tegumoe äärmiselt alatuks ja täiesti hukkamõistetavaks.

„T. T. G.“ pea- ja vastutav toimetaja.

Keelenurk.

Reksiooni-küsimus.

Millist käänat nõuab mingi sõna?

(NB! On esitatud ainult ametlikud seisukohad.)

arvestama — keda? mida? (mitte: kellega? millega?): „ta ei arvesta põrmugi teisi (mitte: teistega); tuleb arvestada neid asjaolusid (mitte: nende asjaoludega); arvestatakse igauhe soove“.

omama — keda? mida? (mitte: kelle? mille?): „mu naaber omab head töökarja (mitte: hea töökarja); ma oman suurt vabrikut (mitte: suure vabrikku); poiss omab silmapaistvaid andeid“.

suhtuma — kellesse? millesse? (mitte: kellele? millele?): „kuidas suhtud sa minusse (mitte: minule); nad suhtuvad sellesse küsimusse (mitte: sellele küsimusele) ükskõikselt; suhtuti oma ettevõtteisse lohakalt“.

suhtlema (läbi käima) — kellega? Näit.: „mehed suhtlesid üksteisega üsna sõbralikult“.

kohtama — keda? (mitte: kellega?): „kohtasin oma sõpra (mitte: sõbraga) tänaval“.

kohtuma — kellega? Näit.: „kohustusime temaga pargis“.

kohtlema (ümber käima) — keda? Näit.: „sõbrad kohtlesid teineteist südamlikult“.

osutama — kelleks? milleks? Näit.: „mees osutus kelmiks; töö osutub raskeks“.

teadlik olema — millest? (mitte: milles?): „olen teadlik sellest kuritarvitusest (mitte: selles kuritarvituses)“.

võrduma (ehk on võrdne) — millega? (mitte: millele?): „see arv võrdub teisega (mitte: teisele); juhtunud eksimus on võrdne roimaga“.

korrutama — millega? (mitte: millele?): „korrutage viis kahega (mitte: kahele)“.

ühilduma (kongrueruma) — millega? Näit.: „omadussõnaline täiend ühildub oma põhisõnaga käändes ja arvus“.

ühtima (ühte langema, kokku lan-

gema) — millega? Näit.: „minu mõttet
ühivad sinu omadega“.

põhjenema e. põhinema —
millel? Näit.: „sinu vaated põhinevad
väärararusaamisel“.

pettuma — milles? (mitte: mil-
lest?): „pettusin põhjalikult ta headu-
ses (mitte: headusest)“.

K. Raud.

Vaevarikka kannatuse järele lahkunud armast IV^b g. kl. õpilast

Linda Vannus't

mälestavad tõesises leinas

T. T. G. ja T. T. K. õpetajad ja õpilased.

Kooli elu.

Muusikaringi referaatkoosolek 13. III 36.

Koosolek algas kell 17.30. Koosoleku avasõna ütles Ringi juhataja abi L. Sütt, millele järgnes: õpilase H. Tamm'e referaat teemal „Sibeliuse isikuna ja heliloojana“; klaverisoolo — M. Mikk; soololaul — H. Säga; klaverisoolo — H. Säga ja lõppsõna. Vaatamata koosoleku huvitavusele oli osavõtjaid võrdlemisi vähe.

T. T. K. uus vormimüts.

28. märtsil esines T. T. K. esimest korda avalikkuse ees oma uue vormimütsiga. Selle piduliku toimingu puhul pidas dir. J. Roos enne õppetunde saalis kõne, tuletades meelde vormimütsi tähtsust ja seda, milliseid kohustusi ta nõuab õpilastelt. — Terve päev oli õpilastel võimalik kanda ka kooliruumes vormimütsi.

Õpilaspere hommikuist.

16. märtsi hommikul kandis ette IV-a kk. õpilane H. Brauverk klaverisoolo ja esitati duett Tšaikovski ooperist „Padamemand“

23. märtsil kandsid IV-b kk. õpilased A. Unt ja A. Räisa ette klaveridueti ja J. Värk luges ette ühe A. Adson'i luuletise.

30. märtsil III-a kk. klassi koor laulis „Hällilaulu“ ja „Tantsulaulu“ A. Lõiv'u juhatusel; klaverisoolo esines E. Törn.

Referaat „Matkamuljeid Sahara kõrvest“.

26. ja 30. märtsil kell 17 refereeris meie kooli ruumes hr. Bloes teemal „Matkamuljeid Sahara kõrvest“. Referaat oli ettekandelt ja sisult väga huvitav. Referaadiga ühenduses näidati 80 värvilist valguspilti, samuti anti heliplaadidelt edasi Sahara kõrvest kostvaid hääli.

